

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se
a.arm@regeringskansliet.se

Betänkandet Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder samt fortsatt arbete (SOU 2025:25)

Inledning

Den offentliga upphandlingen uppgår till uppskattningsvis 921 miljarder eller cirka 18 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (2022). Drygt 1000 upphandlande organisationer annonserade under 2023 över 17 000 upphandlingar.

Upphandlingsmyndigheten har det samlade ansvaret för att utveckla, förvalta och stödja den offentliga upphandlingen. Upphandlingsmyndigheten har ingen instruktionsenlig uppgift att myndighetens upphandlingsstöd särskilt ska bidra till att motverka arbetslivskriminalitet i upphandling. Upphandlingsmyndigheten har dock vid flera tillfällen ansett att myndigheten bör ges en instruktionsenlig och finansierad uppgift att bidra till att motverka arbetslivskriminalitet och annan brottslighet i upphandling. Upphandlingsmyndigheten har i närtid i rapporten *Utveckling av det brottsförebyggande arbetet* beskrivit hur myndigheten ytterligare skulle kunna bidra i det brottsförebyggande arbetet.¹

Upphandlingsmyndigheten vill inledningsvis tacka delegation för dess arbete och utbyten av insikter och erfarenheter under de år som utredningens arbete har pågått.

¹ Upphandlingsmyndigheten, *Utveckling av det brottsförebyggande arbetet – redovisning av ett regeringsuppdrag*, rapport 2025:3.

Ert datum:
2025-05-21

Datum:
2025-09-22

Er ref:
A2025/00273

Diarienummer:
UHM-2025-0213

Upphandlingsmyndigheten har tidigare yttrat sig över delegationens delbetänkande (SOU 2024:14).² Upphandlingsmyndigheten noterar även att flera av delegationens överväganden och förslag som särskilt rör upphandlingsområdet utgår från förslag som Upphandlingsmyndigheten tidigare har framfört.

1. Upphandlingsmyndighetens synpunkter på de avsnitt som särskilt rör upphandlingsområdet

1.1 Upphandlande myndigheter har en nyckelroll när det gäller att motverka arbetslivskriminalitet (avsnitt 5.14.1)

Delegationen anför att upphandlande myndigheter har en nyckelroll när det gäller att förebygga och motverka arbetslivskriminalitet (s. 404). Delegationen påtalar bland annat att problem kring offentlig upphandling bland annat handlar om möjligheten för upphandlande myndigheter att skaffa sig information för att i praktiken kunna åberopa både de obligatoriska och fakultativa uteslutningsgrunderna (s. 405).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen. Upphandlingsmyndigheten har även vid flera tillfällen redovisat hur myndigheten ytterligare skulle kunna stödja upphandlande organisationer i arbetet mot arbetslivskriminalitet och andra former av brottslighet i upphandling (se vidare avsnitt 2 nedan).

1.2 Stöd kring arbetsrättsliga villkor i upphandling (avsnitt 6.14.1)

Delegationen anför att arbetslivskriminalitet kan motverkas genom upphandlande organisationer ställer särskilda arbetsrättsliga villkor i upphandlingar. Vidare anför delegationen att Upphandlingsmyndigheten har en roll att i samråd med arbetsmarknadens parter, identifiera vilka arbetsrättsliga villkor som det kan vara aktuellt att ställa krav på vid en upphandling (s. 405, se även s. 413).

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att utöver skyddet för arbetstagare syftar arbetsrättsliga villkor även till att skötsamma leverantörer inte ska riskera att utsättas för illojal konkurrens av sådana leverantörer som vinner ekonomiska fördelar genom att konkurrera med undermåliga anställningsvillkor.³ Betydelsen av arbetsrättsliga villkor för att motverka arbetslivskriminalitet berörs även i den nationella strategin mot arbetslivskriminalitet.⁴ En rapport från Statskontoret tyder på att krav på arbetsrättsliga villkor i upphandling faktiskt har bidragit till att minska den osunda konkurrensen, bland annat i upphandling av städtjänster.⁵ Vidare kan tilläggas att Riksrevisionen har genomfört en granskning av arbetsrättsliga villkor i upphandling.⁶ Riksrevisionen konstaterar bland annat att arbetet med att ställa arbetsrättsliga krav i offentliga upphandlingar inte fungerar effektivt. Att lagen inte efterlevs beror på att

² Se Upphandlingsmyndighetens remissvar [Arbetslivskriminalitet – Myndighetssamverkan, en gemensam tipsfunktion, lärdomar från Belgien och gränsöverskridande arbete \(SOU 2024:14\)](#).

³ Se prop. 2016/17:163 s. 26.

⁴ Regeringen, *Nationell strategi mot arbetslivskriminalitet*, s. 35f.

⁵ Statskontoret, *Statliga myndigheters upphandlingar med arbetsrättsliga villkor*, rapport 2020:24, s. 74.

⁶ Riksrevisionen, *Arbetsrättsliga villkor i offentlig upphandling*, RiR 2025:21.

Ert datum:
2025-05-21

Datum:
2025-09-22

Er ref:
A2025/00273

Diarienummer:
UHM-2025-0213

lagstiftningen är svår att tillämpa och att stödet är otillräckligt. För att effektivisera arbetet anser Riksrevisionen att Upphandlingsmyndigheten bör publicera riskbedömningar och kontraktsvillkor för fler yrkesgrupper. Man föreslår också att det behöver säkerställas att upphandlande myndigheter får ett utökat stöd rörande arbetsrättsliga villkor, och utreder hur uppföljningen av arbetsrättsliga villkor kan centraliseras i Sverige för att driva arbetet framåt. Riksrevisionen rekommenderar att regeringen säkerställer att upphandlande myndigheter får ett utökat stöd rörande arbetsrättsliga villkor, och utreder hur uppföljningen av arbetsrättsliga villkor kan centraliseras.

Upphandlingsmyndigheten har tagit fram stöd som ska underlätta för upphandlande organisationer att ställa arbetsrättsliga villkor. Stödet består av ett tiotal villkorsbilagor för lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal, vilka tas fram i samråd med arbetsmarknadens parter. Dessa behöver revideras efter varje avtalsrörelse vilket är ett mycket tids- och resurskrävande arbete. Kopplat till villkorsbilagorna har Upphandlingsmyndigheten även tagit fram riskbedömningar vilka syftar till att underlätta i den behövlighetsbedömning som upphandlande organisationer måste genomföra. Utöver detta har Upphandlingsmyndigheten ett generellt stöd för tillämpningen av lagbestämmelserna, inklusive avtalsmallar, vilket är tänkt att underlätta för upphandlande organisationer i de fall Upphandlingsmyndigheten inte har tagit fram villkorsbilagor för den aktuella yrkesgruppen. Av Statskontorets ovan nämnda rapport framgår även att myndigheterna använder och uppskattar Upphandlingsmyndighetens befintliga stöd.⁷ Även Riksrevisionen har konstaterat att Upphandlingsmyndighetens stöd är avgörande för att myndigheterna ska kunna ställa krav på arbetsrättsliga villkor på ett effektivt sätt.⁸ Upphandlingsmyndigheten konstaterar dock att den inte har något uttryckligt uppdrag att upphandlingsstödet ska inriktas på sådana insatser, och kan i nuläget inte prioritera upp detta område av resursskäl.

1.3 En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter med mera (avsnitt 6.14.2)

Delegationen beskriver Leverantörskontrollutredningens förslag om samordnad registerkontroll och ställer sig bakom att förslagen genomförs (s. 407 f.).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i delegationens bedömning, och stöttar för närvarande Bolagsverket i uppbyggnaden av det nya systemet.

1.4 Regeringsuppdrag om arbetslivskriminalitet (avsnitt 6.14.3)

Delegationen bedömer att regeringen ytterligare bör se över de rättsliga förutsättningarna för särskilt kommuner och regioner att genomföra ändamålsenliga leverantörsprövningar och kontroller i samband med upphandlingar (s. 409). Delegationen refererar i denna del till ett förslag från Upphandlingsmyndigheten att regeringen bör tillsätta en utredning med ett brett uppdrag att skapa rättsliga

⁷ Statskontoret, idem, s. 90.

⁸ Riksrevisionen, idem, s. 5f. och 30–34.

Ert datum:
2025-05-21

Datum:
2025-09-22

Er ref:
A2025/00273

Diarienummer:
UHM-2025-0213

förutsättningar för att säkerställa att upphandlande organisationer kan genomföra en ändamålsenlig leverantörsprövning i upphandlingar. Delegationen anför att den delar Upphandlingsmyndighetens bedömning, och anför att den tydligt överensstämmer med de ambitioner som kommer till uttryck i den nationella strategin mot organiserad brottslighet (s. 410).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i delegationens bedömning i denna del. Myndighetens skäl för detta förslag finns i den rapport som delegationen hänvisar till.⁹ Upphandlingsmyndigheten konstaterar vidare att även flera andra remissinstanser hade liknande synpunkter:

- Sveriges Offentliga Inköpare (SOI) såg ett stort värde i att bygga ut kontrollerna till att omfatta flera delar.¹⁰
- Sveriges kommuner och regioner (SKR) ansåg att det föreslagna systemet kunde utgöra en god grund till vilka andra ändamålsanpassade och mer effektiva verktyg kan knytas och att planeringen av nästa steg borde inledas omgående.¹¹
- Konkurrensverket ansåg att systemet för leverantörskontroll på sikt kan utvecklas till ett effektivt verktyg för att motverka arbetslivskriminalitet, och att när systemet väl är på plats och fungerar bör en breddning av användningen av systemet till andra områden övervägas.¹²
- Även Ekobrottsmyndigheten har uttalat att kunna söka information om företag och dess företrädare på ett effektivt sätt är avgörande för att motverka ekonomisk brottslighet och stoppa kriminella vid upphandling och avtalsuppföljning.¹³

Upphandlingsmyndigheten anser att en sådan utredning lämpligen kan samordnas med den som förutsätts för att genomföra delegationens förslag om en funktion för samordnad inhämtning av information om företag för privata aktörer (se avsnitt 1.6 nedan).

1.5 Goda exempel från Sverige och andra länder (avsnitt 6.14.4)

Delegationen bedömer att det finns skäl att hämta inspiration från andra länder och från goda exempel på hur svenska upphandlande myndigheter arbetar med att motverka arbetslivskriminalitet. Delegationen bedömer vidare att upphandlande myndigheter i så hög utsträckning som möjligt bör använda sig av de möjligheter som finns att ställa krav på arbetsrättsliga villkor (s. 411).

⁹ Upphandlingsmyndigheten, [Utveckling av det strategiska inköpsarbetet med fokus på arbetslivskriminalitet i upphandling – Delredovisning av ett regeringsuppdrag](#), promemoria den 31 maj 2024, dnr UHM-2023-0108, s. 9.

¹⁰ SOI, *En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter* SOU 2023:43, yttrande den 13 december 2023.

¹¹ SKR, *En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter* SOU 2023:43, yttrande den 13 december 2023, s. 2–3.

¹² Konkurrensverket, *Betänkandet En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter* (SOU 2023:43), yttrande den 11 december 2023, dnr 595/2023.

¹³ Ekobrottsmyndigheten, *Ekonomisk brottslighet – Ekobrottsmyndighetens lägesbild 2025*, s. 27.

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen (se vidare avsnitt 1.2 om stöd för att kunna ställa arbetsrättsliga villkor).

1.6 Privata aktörers kontroll av leverantörer och underentreprenörer (avsnitt 6.15)

Delegationen bedömer att förutsättningarna för privata aktörer att inhämta information i syfte att granska och kontrollera leverantörer och underentreprenörer behöver förbättras (s. 440). Delegationen bedömer därför bland annat att en funktion för samordnad inhämtning av information om företag för privata aktörer bör införas (s. 450). Delegationen bedömer vidare att Bolagsverket ska tillhandahålla ett system för samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag (s. 452).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar vidare att förslaget i och för sig inte omfattar upphandlande organisationers tillgång till relevant information om företag. Bedömningen har likväl betydelse för den offentliga upphandlingen. Dels eftersom det kan underlätta för leverantörers kontroll av sina underleverantörer, dels eftersom en sådan funktion mer generellt kan gagna sund konkurrens och därmed åtminstone indirekt är till nytta även för både upphandlande organisationer och seriösa leverantörer.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar vidare att ett stort antal unionsrättsakter, beslutade och föreslagna, innehåller förfaranderegler för upphandlingar som kompletterar upphandlingsdirektiven. Den unionsrättsliga utvecklingen mot ett mer omfattande, splittrat och materiellt spretigt regelverk medför nya utmaningar för såväl lagstiftaren som för de som ska tillämpa upphandlingsregelverket. En rad av dessa rättsakter innebär även att upphandlande organisationer behöver ha bättre kontroll på sina försörjningskedjor, i betydelsen att förhållanden hänförliga till företagens ägare eller underleverantörer kommer få större betydelse för deras möjligheter att tilldelas offentliga kontrakt. Detta får sannolikt i sin tur till följd att även leverantörerna själva behöver ha bättre insyn i och kontroll över vilka företag de gör affärer med. Detta utgör enligt Upphandlingsmyndighetens uppfattning ett argument för den av delegationen föreslagna funktionen för samordnad inhämtning av information om företag.

Upphandlingsmyndigheten konstaterar därutöver att införandet av ett system för samordnad vidareförmedling av registerinformation rimligen bör samordnas med Bolagsverkets nuvarande uppdrag att bygga upp en funktion för samordnad registerkontroll. Upphandlingsmyndigheten noterar att delegationen själv föreslagit att ikraftträdandetidpunkten för nödvändiga författningsförslag samordnas med inrättandet av systemet för samordnad registerkontroll (s. 534). Systemen kan i princip konstrueras som en enhetlig funktion, men där upphandlande organisationer även får tillgång till ytterligare uppgifter, såsom uppgifter ur belastningsregistret. Utarbetandet av kompletterande författningsförslag med mera skulle kunna ske inom ramen för den utredning om en vidareutveckling av systemet för samordnad register-

Ert datum:
2025-05-21

Datum:
2025-09-22

Er ref:
A2025/00273

Diarienummer:
UHM-2025-0213

kontroll som Upphandlingsmyndigheten har föreslagit att regeringen tillsätter (se avsnitt 1.4).

2. Upphandlingsmyndighetens uppdrag

Delegationen bedömer att Upphandlingsmyndigheten har potential att ge mer stöd till upphandlande organisationer (s. 519), och lyfter även fram att myndigheten har potential att bidra ytterligare i arbetet mot arbetslivskriminalitet (s. 520). Delegationen delar även Upphandlingsmyndighetens bedömning att förstärkt stöd från myndigheten – utarbetat i samverkan med andra aktörer – skulle göra skillnad (s. 520). Med mer resurser skulle Upphandlingsmyndigheten kunna ge bättre hjälp till kommuner och regioner att undvika oseriösa företag vid offentliga upphandlingar (s. 35).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i delegationens bedömning. Upphandlingsmyndigheten konstaterar att regeringen i budgetpropositionen för 2026 föreslår att Upphandlingsmyndigheten under åren 2026–2028 tillförs ytterligare medel i en satsning mot välfärds kriminalitet i offentliga affärer hos kommunerna.¹⁴

Upphandlingsmyndigheten har som ovan nämnts nyligen utvecklat hur myndigheten skulle kunna bidra till det brottsförebyggande arbetet i *Utveckling av det brottsförebyggande arbetet*.¹⁵ Vidare har myndigheten ett regeringsuppdrag att under åren 2023–2025 genomföra insatser för att öka upphandlande myndigheters och enheters kunskaper om hur styrningen och organiseringen av inköpsarbetet kan utvecklas, inklusive hur det strategiska inköpsarbetet kan bidra till att motverka arbetslivskriminalitet. Inom ramen för det uppdraget har regeringen fokuserat på insatser som syftar till att motverka arbetslivskriminalitet, ett arbete som delredovisades i maj 2024 i rapporten *Utveckling av det strategiska inköpsarbetet med fokus på arbetslivskriminalitet i upphandling – Delredovisning av ett regeringsuppdrag*.¹⁶ Det kan tilläggas att en rad statliga myndigheter för närvarande har regeringsuppdrag inom området enligt vilka dessa myndigheter ska inhämta erfarenheter från eller samråda med Upphandlingsmyndigheten. Delegationens övriga bedömningar och förslag I detta avsnitt kommenterar Upphandlingsmyndigheten kort ett urval av delegationens övriga förslag.

2.1 Översyn över reglerna som styr tillgång till uppgifter ur belastningsregistret (avsnitt 6.16.3)

Delegationen bedömer att förordningen om belastningsregister bör ses över när det gäller möjligheten för tillsynsorgan att ta del av utdrag ur belastningsregistret (s. 479).

¹⁴ Nytt åtgärds paket för att strypa den kriminella ekonomin – pressmeddelande den 17 september 2025: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/nytt-atgardspaket-for-att-strypa-den-kriminella-ekonomin/>

¹⁵ Se Upphandlingsmyndigheten, *Utveckling av det brottsförebyggande arbetet – redovisning av ett regeringsuppdrag*, rapport 2025:3.

¹⁶ Upphandlingsmyndigheten, *Utveckling av det strategiska inköpsarbetet med fokus på arbetslivskriminalitet i upphandling – Delredovisning av ett regeringsuppdrag*, promemoria den 31 maj 2024, dnr UHM-2023-0108.

Ert datum:
2025-05-21

Datum:
2025-09-22

Er ref:
A2025/00273

Diarienummer:
UHM-2025-0213

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen, och framhåller att en sådan översyn skulle kunna genomföras inom ramen för en större översyn av uppgiftsfördelningen mellan tillsynsmyndigheter å ena sidan, och de upphandlande organisationerna å den andra.

Upphandlingsmyndigheten har även nyligen yttrat sig över Statskontorets remitterade rapport *Förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare i kommuner och regioner* (Statskontoret 2025:7).¹⁷ Upphandlingsmyndigheten har i remissvaret bland annat delat Statskontorets uppfattning om behovet av att möjliggöra ett effektivare informationsutbyte inom och mellan upphandlande myndigheter samt mellan upphandlande myndigheter och vissa statliga myndigheter. Det kan tilläggas att rättspraxis kring tillgång till uppgifter om brottmålsdomar visar på behovet av ett tydligt och genomtänkt lagstöd för tillgång till, och behandling av, sådana uppgifter för leverantörsprövning i upphandlingar.¹⁸ Det kan i sammanhanget även konstateras att det för närvarande synes finnas begränsningar ifråga om möjligheten att hantera brottsuppgifter om det inte är en myndighet som utreder en privat utförare. Exempelvis har inköpscentralen ADDA AB, som ägs av SKR, sämre förutsättningar än andra organ inom den kommunala sfären att utreda sådana aktörer. Jämför härvid Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) rättsliga ställningstagande IMYRS 2021:1 - innebörden av begreppet "personuppgifter som rör lagöverträdelse som innefattar brott" i artikel 10 i dataskyddsförordningen, där det av ställningstagandet i korthet framgår att det endast är myndigheter som får hantera brottsmisstankar.

2.2 Näringsförbud (avsnitt 6.17.1)

Delegationen bedömer att näringsförbud kan vara ett effektivt verktyg för att motverka arbetslivskriminalitet och att det bör utredas om näringsförbud ska kunna meddelas även på grund av andra regelöverträdelse jämfört med vad som gäller i dag (s. 484).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen.

Myndigheten konstaterar att i den äldre lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (äLOU) så framgick det av lagtexten att en leverantör får uteslutas från att delta i en upphandling bland annat om leverantören eller dess företrädare är underkastad näringsförbud (se 10 kap. 2 § första stycket 1 och andra stycket äLOU). Någon motsvarande bestämmelse finns inte i nuvarande lag (2016:1145) om offentlig upphandling (se närmast 13 kap. 3 § 2 d). Detta kommenteras inte närmare i propositionen till lagen. Mot denna bakgrund kan en sådan utredning som delegationen föreslår även omfatta förutsättningarna för att utesluta en leverantör ur upphandlingar om någon av dess företrädare har näringsförbud.

¹⁷ Upphandlingsmyndigheten, *Förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare i kommuner och regioner* (Statskontoret 2025:7), yttrande den 5 september 2025, dnr UHM-2025-0200.

¹⁸ Se Högsta domstolens beslut den 25 februari 2025 i målen Ä 3457-24 och Ä 3169-24.

Ert datum:
2025-05-21

Datum:
2025-09-22

Er ref:
A2025/00273

Diarienummer:
UHM-2025-0213

2.3 Inrättande av en särskild samordningsfunktion i Regeringskansliet (avsnitt 7.3.3)

Delegationen bedömer att det i Regeringskansliet bör inrätta en särskild samordningsfunktion för samverkan mot arbetslivskriminalitet. Samordningsfunktionen bör ta över det samlande och stödjande arbetet gentemot de samverkande myndigheterna (s. 514).

Upphandlingsmyndigheten har ingen invändning mot att samverkan mot arbetslivskriminalitet ges en mer formell inramning och organisering. Däremot kan det ifrågasättas om Regeringskansliet är en lämplig värdorganisation för en sådan funktion. Detta kan skapa oklarheter om hur funktionens samordning förhåller sig till regeringens formella styrning genom myndighetsinstruktioner, uppdrag och regleringsbrev. Upphandlingsmyndigheten anser att det i stället bör övervägas om en myndighet under regeringen, såsom Brottsförebyggande rådet eller Ekobrottsmyndigheten, bör ges ett uppdrag att verka för samordning av arbetet mot arbetslivskriminalitet. Det gör det också lättare att samordna sådana åtgärder med insatser mot även andra former av närliggande kriminalitet, såsom organiserad och ekonomisk brottslighet.

2.4 Återkommande rapport om arbetslivskriminalitet (avsnitt 7.4.4)

Delegationen bedömer att en del i det fortsatta arbetet med det kunskapshöjande uppdraget bör bestå i att de samverkande myndigheterna lämnar en återkommande rapport, i vilken det redogörs för dels vilka förändringar som har observerats när det gäller fenomen, upplägg och branscher, dels vilka eventuella internationella erfarenheter som myndigheterna har tagit del av. Rapporten bör tas fram av den samordnande myndigheten (s. 523).

Upphandlingsmyndigheten har ingen övergripande invändning mot att det kunskapshöjande arbetet struktureras och att insikter och erfarenheter samlas, analyseras och sprids. Myndigheten ifrågasätter emellertid om det behövs ytterligare en rapport eller rapportserie om utvecklingen av brottsligheten i Sverige. Lämpligare är kanske att denna information integreras i publikationer från till exempel Brottsförebyggande rådet eller Ekobrottsmyndigheten. Vidare kan ett alternativ, eller åtminstone ett komplement, vara att den samordnande funktionen inrättar ett forum för såväl muntlig som skriftlig kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte, till exempel genom nätverk, seminarier och nyhetsbrev.

2.5 Involvera kommuner och regioner (avsnitt 7.5.2)

Delegationen konstaterar att kommuner och regioner är nyckelaktörer i arbetet mot arbetslivskriminalitet, men att samverkan med de statliga myndigheterna ännu inte har hittat fullt ut fungerande former (s. 530).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen.

Ert datum:
2025-05-21

Datum:
2025-09-22

Er ref:
A2025/00273

Diarienummer:
UHM-2025-0213

Upphandlingsmyndigheten konstaterar vidare att även regeringen har framhållit att kommuner, regioner och statliga myndigheter bör kunna få stöd i samband med upphandling för att om möjligt tidigt identifiera anbudsgivare som har kriminella avsikter eller som har koppling till organiserad brottslighet.¹⁹ Såsom nämnts ovan föreslår regeringen att Upphandlingsmyndigheten tillförs ytterligare resurser i en satsning mot välfärds kriminalitet i offentliga affärer hos just kommunerna. Upphandlingsmyndigheten har även i flera sammanhang framhållit att behovet av att underlätta informationsutbytet mellan å ena sidan upphandlande organisationer och å andra sidan statliga myndigheter inte analyserats i samma utsträckning som informationsutbytet mellan statliga myndigheter.²⁰

2.5.1 Fortsätt utveckla samarbetet mellan de samverkande myndigheterna och arbetsmarknadens parter (avsnitt 7.5.1)

Delegationen nämner partnerskapet Sverige mot organiserad brottslighet (SMOB) och gör bedömningen att inrättandet av SMOB är en stark indikation på att det i Sverige i grunden finns goda förutsättningar att etablera samverkan mellan viktiga aktörer när det gäller att motverka samhällsproblem såsom arbetslivskriminalitet (s. 529).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen, och har för avsikt att under hösten 2025 utveckla samverkan med SMOB.

2.5.2 Kunskapshöjande åtgärder

Delegationen anser att behovet av kunskapshöjande insatser är fortsatt stort. Delegation anför vidare att detta behov till viss del kan tillgodoses genom ett utvidgat och utvecklat uppdrag till myndigheterna i samverkan, men regeringen bör överväga ytterligare åtgärder (s. 511).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i bedömningen. För det fall Upphandlingsmyndigheten ges en ny instruktionsenlig och finansierad uppgift att myndighetens stöd även ska bidra till att motverka arbetslivskriminalitet och andra former av brottslighet i upphandling så avser myndigheten att bidra till sådan samverkan för att öka kunskaperna om hur problemen kan motverkas i offentlig upphandling (se avsnitt 2).

2.5.3 Återinförande av revisionsplikten

Delegationen bedömer att det finns anledning att överväga att vidta ytterligare åtgärder i syfte att bedöma effekterna av ett återinförande av revisionsplikten. Delegation anför bland annat att det kan ifrågasättas om inte intresset av att bedriva ett effektivt arbete mot ekonomisk brottslighet och arbetslivskriminalitet borde viktas

¹⁹ Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet, (Skr 2023/24:67), s. 21.

²⁰ Se till exempel Upphandlingsmyndighetens remissvar över betänkandena *En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten* (SOU 2024:25), [UHM-2024-0144](#) s. 2 och *Informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar* (SOU 2024:63), [UHM-2024-0267](#) s. 2. Se även Upphandlingsmyndighetens rapport *Utveckling av det strategiska inköpsarbetet med fokus på arbetslivskriminalitet i upphandling – Delredovisning av ett regeringsuppdrag*, [UHM-2023-0108](#), s. 13.

Ert datum:
2025-05-21

Datum:
2025-09-22

Er ref:
A2025/00273

Diarienummer:
UHM-2025-0213

högre i förhållande till företagens intresse att slippa ökad regelbörda, administration och kostnader (s. 493-495).

Upphandlingsmyndigheten instämmer i delegationens bedömning och tillägger att även företagen givetvis kan gynnas av åtgärder som i och för sig kan vara betungande med som leder till en mer välfungerande konkurrens. Upphandlingsmyndigheten är därför av uppfattningen att ett återinförande av revisionsplikten bör utredas i lämpligt sammanhang.

3. Delegationens övriga förslag

Upphandlingsmyndigheten har inga synpunkter på delegationens övriga förslag.

Generaldirektör Anja Clausin har beslutat i detta ärende. Seniora juristen Henrik Grönberg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Helene Molander och avdelningschefen Sofia Mårtensson deltagit.

Anja Clausin

Henrik Grönberg